

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 10.X.2011

RPO-111649-II-713/92/MM

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Pan
Jerzy Miller
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Warszawa

Szanowny Panie Ministrze,

Do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się skazany odbywający karę pozbawienia wolności podnosząc zarzut braku dostępu do informacji publicznej. Przedmiotowy zarzut, po jego zbadaniu potwierdził się. Organ, do którego osadzony skierował wniosek o udostępnienie informacji publicznej, odmówił jego realizacji wskazując, iż jest ona zawarta w Biuletynie Informacji Publicznej (dalej: BIP). W myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) [dalej: ustawa] informacje zawarte w BIP nie są udostępniane na wniosek obywatela w formie papierowej.

Trzeba jednak zauważyć, iż problem ma charakter generalny, bowiem coraz większa liczba osób przebywających w jednostkach penitencjarnych zwraca się do różnych organów o zrealizowanie przysługującego im prawa dostępu do informacji publicznej.

Przywołany wyżej art. 10 ust. 1 ustawy wskazuje, iż *informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej, jest udostępniana na wniosek*. Tym samym organ obowiązany do udostępnienia informacji publicznej, może odmówić jej udostępnienia na wniosek w sytuacji, gdy informacje, o które zwraca się wnioskodawca są zawarte w BIP. Takie stanowisko prezentuje zarówno doktryna [por. T. R. Aleksandrowicz, *Komentarz do ustawy o dostępie do informacji publicznej*, wyd. 2, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2004, s. 186, A. Knopkiewicz, *O nadużyciu prawa do informacji publicznej*, PiP 2004, Nr 10, s. 69], jak i orzecznictwo sądów administracyjnych [np. wyrok

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 1 grudnia 2005 r. (II SA/Gd 436/05), wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 25 września 2008 r. (I OSK 416/08)]. NSA w przywołanym wyroku wskazał, iż *tylko informacja publiczna nieudostępniona w Biuletynie udostępniana jest na wniosek. Organ administracji w przypadku informacji udostępnionej w Biuletynie nie ma obowiązku dokonywania wydruków z Biuletynu i przesyłania ich żądającemu.*

Z informacji, które przekazał Rzecznikowi wnioskodawca wynika, iż art. 10 ust. 1 ustawy jest różnie interpretowany przez organy władzy publicznej, bowiem niektóre z nich (np. Prokuratura Generalna, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) nie wyłączają możliwości udostępnienia na wniosek zainteresowanego informacji publicznych zawartych w BIP, w sytuacji gdy wnioskodawca jest osobą pozbawioną wolności. Trzeba zauważyć, iż stanowisko przywołanych organów jest korzystne dla osób pozbawionych wolności i godne poparcia. W świetle obowiązujących przepisów wydanie informacji zawartych w BIP, zależy jednak wyłącznie od dobrej woli organu.

Stwierdzić należy jednak, że osadzeni są faktycznie pozbawieni dostępu do informacji publicznej, bowiem informacje umieszczone w BIP nie muszą im być udostępnione na wniosek, a oni nie mają dostępu do internetu, a co za tym idzie do BIP. Taka sytuacja może powodować naruszenie art. 61 ust. 1 zdanie 1 Konstytucji RP, który stanowi, że *obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne.* Ograniczenie, które zostało wskazane w art. 10 ust. 1 ustawy *de facto* nie przerodzi się w zupełne pozbawienie osadzonych dostępu do informacji publicznej tylko wówczas, gdy uzyskają oni dostęp do BIP na terenie jednostek penitencjarnych bądź zostaną dokonane zmiany w ustawie, obligujące organy do udostępniania informacji publicznej zamieszczonej w BIP, także na wniosek zainteresowanego, jeżeli ten z przyczyn obiektywnych (np. odbywanie kary pozbawienia wolności/tymczasowe aresztowanie) nie ma dostępu do BIP.

W przedmiotowej sprawie Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał się do Ministra Sprawiedliwości wnosząc o zapewnienie osadzonemu dostępu do BIP na terenie jednostek penitencjarnych. Organ ten w odpowiedzi udzielonej Rzecznikowi Praw Obywatelskich (pismo l.dz. BM-VI-061-109/11/8 z dnia 27.05.2011 r.) wskazał, iż działania legislacyjne zmierzające do prawnego, jednoznacznego uregulowania kwestii udostępniania na wniosek

informacji zamieszczonych w BIP, winny odnosić się do wszystkich podmiotów, które z przyczyn od siebie niezależnych nie mają dostępu to tego publikatora, a nie jedynie do osób pozbawionych wolności, gdyż byłoby to nieuzasadnione wyróżnienie tej grupy podmiotów.

Wobec powyższego, działając w oparciu o art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w celu uregulowania kwestii dostępu do informacji publicznej osób, które z przyczyn obiektywnych - tak jak osoby osadzone w jednostkach penitencjarnych - nie mają dostępu do BIP.

Łęka Wynerowicz

Jana Jipow